

DET BÖRJAR MED MIG

Koppling till gymnasieskolans styrdokument

Koppling till gymnasieskolans styrdokument

Både läroplan och ämnesplaner ger stöd för att genomföra detta material. Skolverket har även publicerat stödmaterialet *Sex- och samlevnadsundervisning i gymnasieskolan*¹ som beskriver hur gymnasielärare kan arbeta med sexualitet, jämställdhet och relationer i sina ämnen, läs gärna detta.

Koppling till läroplan

Läroplanen motiverar egentligen för vem som helst på skolan att genomföra detta metodmaterial. Kanske har skolan en gemensam temadag där metodmaterialet passar in?

Nedan beskrivs de normer och värden som ska genomsyra skolan samt vilka riktlinjer alla som arbetar i skolan ska följa.

”Enligt skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.”

[...]

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- i arbetet med eleverna verka för solidaritet med eftersatta grupper både i och utanför vårt land,
- aktivt främja likabehandling av individer och grupper,
- uppmärksamma och vidta nödvändiga åtgärder för att motverka, förebygga och förhindra alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, och
- visa respekt för den enskilda eleven och ha ett demokratiskt förhållningssätt.

(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.11-12, Skolverket)

Koppling till ämnes- och kursplaner

Nedan presenteras utdrag ur några ämnesplaner på gymnasiet för att underlätta för dig som lärare när och var materialet skulle kunna passa in.

Gymnasiegemensamma ämnen

- ◆ Idrott och hälsa
- ◆ Naturvetenskap
- ◆ Samhällskunskap

Programspecifika ämnen

- ◆ Pedagogik
- ◆ Socialt arbete
- ◆ Sociologi

Idrott och hälsa

Metodmaterialet passar väl in i ämnet Idrott och hälsa. Nedan utdrag är taget från ämnets syfte och motiverar metodmaterialet.

Undervisningen ska medvetandegöra och motverka stereotypa föreställningar om vad som anses vara manligt och kvinnligt samt belysa konsekvenserna av olika kroppsideal. Den ska också behandla andra frågor om etik och moral i relation till idrottsutövande.
(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.83, Skolverket)

Utöver syftesbeskrivningen så finns stöd att hämta i att:

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar för att utveckla förmåga att etiskt ta ställning i frågor om könsmönster, jämställdhet och identitet i relation till idrotts- och motionsutövande.
(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.84, Skolverket)

Naturvetenskap

Metodmaterialet passar väl in i ämnet Naturvetenskap, särskilt i kurserna 1a1 och 1b där centralt innehåll beskrivs i nedan utdrag.

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll: Naturvetenskapliga aspekter på, reflektion över och diskussion kring normer, rörande människans sexualitet, lust, relationer och sexuella hälsa.
(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.127, Skolverket)

Samhällskunskap

Metodmaterialet passar väl att använda i ämnet samhällskunskap, bland annat finns nedan utdrag att läsa i beskrivningen av ämnets syfte.

I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om frågor som berör makt, demokrati, jämställdhet och de mänskliga rättigheterna inklusive barns och ungdomars rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter.
(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.143, Skolverket)

Nedan utdrag beskriver vad ämnet samhällskunskap ska ge eleverna förutsättningar för att utveckla.

- 1. Kunskaper om demokrati och de mänskliga rättigheterna såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna, samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv.*
- 2. Kunskaper om historiska förutsättnings betydelse samt om hur olika ideologiska, politiska, ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.*
(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.143, Skolverket)

Ovan utdrag ur syfte och gällande vad elever ska ges förutsättningar för att utveckla gäller för kurserna Samhällskunskap 1a1, 1a2, 1b, 2 och 3.

Samhällskunskap 1a1 och 1b

I samhällskunskap 1a1 och 1b återfinns nedan utdrag i beskrivningen av centralt innehåll.

Grupper och individers identitet, relationer och sociala livsvillkor med utgångspunkt i att människor grupperas utifrån kategorier som skapar både gemenskap och utanförskap.

(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.145 och s.150, Skolverket)

Samhällskunskap 2

I samhällskunskap 2 återfinns nedan utdrag i beskrivningen av centralt innehåll.

Det nutida samhällets politiska utveckling utifrån historiska ideologiska villkor, till exempel mänskliga rättigheter, nationalism, kolonialism och jämställdhet, i relation till maktfördelning och ekonomiska villkor. Frågor om aktörens handlingsfrihet kontra strukturella villkor.

(Läroplan för gymnasieskola 2011 s.155, Skolverket)

Pedagogik

Ämnet pedagogik omfattar en rad olika kurser varav metodmaterialet passar inom flera utav dem. Undervisningen i ämnet pedagogik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur människor lär, utvecklas och socialiseras i olika sammanhang samt kunskaper om olika teorier om det. Nedan är ett utdrag ur vad undervisning i ämnet pedagogik ska ge eleverna förutsättning för att utveckla:

Kunskaper om människors lärande, liv och växande och om olika villkor för det samt om sociala och pedagogiska sammanhang.

(Ämnesplan för pedagogik 2011 s.1, Skolverket)

Barns lärande och växande

I kursen Barns lärande och växande återfinns nedan utdrag i beskrivningen av centralt innehåll.

Hur till exempel genus, klass, etnicitet, funktionsnedsättningar och fritid påverkar barns levnadsvillkor.

(Ämnesplan för pedagogik 2011 s.5, Skolverket)

Lärande och utveckling

I kursen Lärande och utveckling återfinns nedan utdrag i beskrivningen av centralt innehåll.

Hur kunskap och värderingar konstrueras, lever kvar och förändras inom olika kulturer, samhällen, institutioner och grupper av människor.

Människors olika villkor för lärande och växande och hur synen på normalitet och avvikelser påverkar detta.

(Ämnesplan för pedagogik 2011 s.10, Skolverket)

Människors miljöer

I kursen Lärande och utveckling återfinns nedan utdrag i beskrivningen av centralt innehåll.

- Människors olika levnadsmiljöer och levnadsvillkor.
- Hur människor påverkas av, samt själva medverkar till, skapandet av de kulturer och samhällen de lever i.

- *Hur identiteter skapas och formas i sociala sammanhang.*
  - *Hur till exempel genus, klass, etnicitet, familj, generation, funktionsnedsättningar, arbete och fritid påverkar människors levnadsvillkor.*
  - *Demokratisk värdegrund och internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter.*
  - *Innebörden av integration, segregation, likabehandling och diskriminering.*
- (Ämnesplan för pedagogik 2011 s.12, Skolverket)

Socialt arbete

Metodmaterialet passar väl in i ämnet Socialt arbete, särskilt i kursen med samma namn (Socialt arbete), där undervisningen i ämnet bland annat ska ge eleverna förutsättningar för att utveckla följande:

Kunskaper om sociala frågor och problem på samhälls-, grupp- och individnivå.

Förmåga att diskutera egna, andras och samhällets attityder till och värderingar av människors olika levnadsvillkor.

(Ämnesplan för Socialt arbete 2011 s.1, Skolverket)

Sociologi

Metodmaterialet passar väl in i ämnet Sociologi där undervisningen i ämnet bland annat ska ge eleverna förutsättningar för att utveckla följande:

Kunskaper om hur människor och samhället formar varandra, utifrån olika teorier och teoretiska perspektiv.

(Ämnesplan för Sociologi 2011 s.1, Skolverket)

Sociologi

I kursen Sociologi återfinns nedan utdrag i beskrivningen av centralt innehåll.

- *Skapandet av samhällen, kulturer, identiteter, sociala processer och socialisation.*
- *Sociala strukturer utifrån klass, genus, etnicitet, kultur och religion.*
- *Sociala normer och kategoriseringar av människor.*
- *Innebörden av integritet, social kontroll, segregering och marginalisering.*
- *Diskriminering, jämställdhet och likabehandling.*
- *Metoder för att kritiskt bearbeta information, till exempel källkritik.*
- *Aktuella sociala frågor.*

(Ämnesplan för Sociologi 2011 s.4, Skolverket)